

Onderwijsgids

Leerjaar 2024/2025

Word wereldwijzer!

Panora Lyceum

Word wereldwijzer!

Voor je ligt de onderwijsgids van het Panora Lyceum. Hierin vind je een beknopte weergave van het onderwijsprogramma voor de leerjaren 1 t/m 5 voor het schooljaar 2024/2025.

De naam van onze school is afgeleid van het woord panorama, dit betekent wijds uitzicht naar alle kanten. En met die brede, open blik willen we naar onze leerlingen, ons onderwijs en de wereld kijken.

Op onze school krijg je alle kans om te groeien. Wij geloven dat iedereen zich wil ontwikkelen, dat je het best leert door jezelf te kunnen zijn én door bewust oog te hebben voor je omgeving. Samen met anderen kom je verder dan je misschien ooit voor mogelijk had gehouden. Door met een open blik te kijken, word je zelfbewuster, sociaal bewuster en wereldwijzer. Het Panora Lyceum is een school voor nieuwsgierige leerlingen!

Paddy Harbers
Rector

"Het Panora Lyceum is een school voor nieuwsgierige leerlingen!"

6

Panora Lyceum

Onze identiteit	6
Leerroutes	7
Unesco-school	8
Werelddagen	9
Begaafdheidsprofielschool	10
Tweetalig onderwijs	11

12

Onderwijs

Onderwijs in thema's	13
Leercyclus	14
Onderwijs in thema's – leerjaar 1	16
Onderwijs in thema's – leerjaar 2	20
Onderwijs – leerjaar 3	24
Onderwijs – leerjaar 4 & 5	26

28

Vakken

Vakken	29
Panora-uren	30
Basisvaardigheden	31

Ondersteuning en begeleiding

Ondersteuning	33
Pitstop	34

Praktische informatie

Laptop en programma's	37
Afwezigheid	38

32

36

Onze identiteit

Het Panorama Lyceum is een openbare school voor mavo, havo, atheneum én gymnasium. Bij ons is Nederlandstalig en tweetalig onderwijs mogelijk op alle afdelingen.

Op het Panorama Lyceum leren we vanuit de grondhouding dat iedereen uniek is. We zien elkaar, tonen respect en laten elkaar weten dat we ertoe doen.

We koesteren de verschillen tussen mensen. Verschillen maken ontmoetingen mogelijk die spannend en verrijkend zijn. Wij, leerlingen en

medewerkers, leren onszelf en anderen kennen in gesprek, in debat en in contact met mensen met overtuigingen en achtergronden die soms anders zijn dan de onze.

We delen de overtuiging dat we ons ontwikkelen vanuit nieuwsgierig zijn naar de wereld om ons heen. Daarbij is kennis van onze achtergrond en onze wortels onmisbaar. Het ontdekken van deze wereld doen we niet alleen: iedereen op school werkt vanuit betrokkenheid en verantwoordelijkheid samen aan contextrijk en eigentijds onderwijs.

De overstap naar het Panorama Lyceum

Samen met de basisschool kijken we op welk niveau de leerling het beste kan starten. Het advies van de basisschool moet aansluiten bij een van de leerroutes die wij aanbieden.

De brugperiode duurt twee jaar. Soms twijfelt een leerling nog over het te volgen niveau of heeft hij of zij een dubbeladvies gekregen van de basisschool. In dit geval kan een leerling tijdens de brugperiode rustig de tijd nemen om te onderzoeken welke route het beste bij hem of haar past. Een leerling met een mavo/havo-advies wordt bij ons geplaatst in een havo/mavo-klas. In deze klas wordt op havoniveau lesgegeven. Na twee jaar kiest de leerling de passende leerroute.

Bij een vwo-advies kunnen leerlingen voor het atheneum en het gymnasium kiezen.

Het gymnasium is voor leerlingen die op vwo-niveau graag extra uitgedaagd worden. Ze krijgen dan ook Grieks en Latijn. Daarnaast maken ze kennis met de klassieke cultuur en filosofie. Jaarlijks organiseren wij op het Panorama Lyceum speciale informatieavonden met betrekking tot het gymnasium.

Tweetalig onderwijs

Binnen iedere leerroute is er de mogelijkheid om te kiezen voor tweetalig onderwijs (TTO). Leerlingen die taal erg leuk vinden en nog beter Engels willen leren, kunnen kiezen voor TTO. Ze volgen dan veel lessen in het Engels en leren over de cultuur en gewoontes in Engelstalige landen.

Unesco-school

We vinden het erg belangrijk dat onze leerlingen weten hoe de wereld in elkaar zit; dat zij snappen dat niet iedereen op dezelfde manier leeft en denkt, maar dat we allemaal wereldburgers zijn. Om een ander echt te begrijpen heb je kennis nodig, moet je nieuwsgierig zijn en verschillende talen spreken.

Wij zijn een Unesco-school. Dit betekent dat we veel aandacht besteden aan de vier Unesco-thema's: vrede en mensenrechten, cultuur, duurzaamheid en wereldburgerschap.

*"Verder
kijken dan je
eigen grenzen"*

Werelddagen

Omdat het Panora een Unesco-school is, organiseren wij een aantal werelddagen per jaar.

Tijdens onze werelddagen staan de Sustainable Development goals (SDG's) centraal. Deze door alle VN-lidstaten onderschreven 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen dragen bij aan het beëindigen van armoede, ongelijkheid en klimaatverandering. Zeventien doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030.

Op het Panora Lyceum koppelen we de SDG's aan onze lesdoelen. Tijdens de werelddagen zijn er geen reguliere lessen en staat de school in het teken van Unesco. Leerlingen gaan aan de slag met verschillende taken, krijgen leerzame workshops en brengen bezoeken aan theaters en musea. Samen proberen we de wereld een beetje mooier te maken

Begaafdheidsprofielschool

Op het Panora Lyceum is aandacht voor de meer- en hoogbegaafde leerlingen, daarom zijn we aangesloten bij de vereniging Begaafdheidsprofiel-scholen (BPS). Die aandacht zie je terug in de zorg, maar ook in het aanbod in verschillende programma's voor leerlingen. Deze worden naast, of tijdens het gewone onderwijsprogramma gegeven. Leerlingen die meedoen aan dit programma doen de reguliere lesstof in minder lestijd. De vrijgekomen tijd gebruiken zij voor verdieping en eigen keuzes. Ook kunnen zij meedoen aan de denklessen.

Denklessen

Denklessen zijn speciaal voor leerlingen die extra uitdaging zoeken en heel diep willen nadenken. De leerling is even uit de reguliere les en bespreekt verschillende onderwerpen met denklesleerlingen uit andere klassen. De vraagstukken tijdens deze lessen zijn uitdagend en het goede antwoord is er vaak niet. Leerlingen vinden het prettig om even met anderen samen te zijn die ook houden van nadenken over moeilijke vraagstukken. Daarnaast leer je ook over jezelf; hoe zit het met jouw denkpatronen? Het is dus voor elke leerling die dat nodig heeft en niet alleen voor gymnasium-leerlingen. Elk jaar werken we met een thema. In het eerste jaar is dat het thema: wat is slim (zijn)? In het tweede jaar is dat: wie bepaalt wat jij moet leren?

Projecten

Als je de reguliere lessen in minder tijd kunt, dan kun je er voor kiezen om een project te beginnen.

Welk onderwerp zou jij willen uitdiepen? Waar zou jij meer over willen weten? De eindproducten van de projecten worden aan het eind van het jaar gepresenteerd.

Track in Leren

Track in Leren junior is een schooloverstijgend plusprogramma voor leerlingen uit de onderbouw van het vwo die meer uitdaging willen. Het biedt een uitdagend jaarprogramma van korte modules met gevarieerde onderwerpen waarin leerlingen van het Panora Lyceum, Houtkamp College en het Almende (Isala) samenwerken. Naast de ontwikkeling van vaardigheden is ook peercontact een belangrijk doel van Track in Leren junior. Voor de bovenbouw is er Track in Leren (senior), waarbij we samenwerken met de Radboud Universiteit. Daarbij is het soms zelfs mogelijk vakken te volgen aan de Radboud Universiteit.

Masterclass

Het Panora Lyceum geeft samen met het Houtkamp College masterclasses aan groep 8-leerlingen. Dit organiseren we samen met de basisscholen en het samenwerkingsverband. Deze masterclass biedt uitdagende lessen aan leerlingen die groep 8 zitten en veel uitdaging nodig hebben. Peercontact is een belangrijk onderdeel van het programma. Daarbij zetten we middels activiteiten onder leiding van een coach in op persoonlijke groei.

Tweetalig onderwijs

Op het Panora Lyceum kunnen alle leerlingen kiezen voor tweetalig onderwijs (TTO), of zij nu op mavo, havo, atheneum of gymnasium zitten.

Tweetalig onderwijs is voor leerlingen die gemotiveerd zijn om meer uit zichzelf te halen en die het leuk vinden om met de Engelse taal bezig te zijn. Leerlingen hoeven niet al heel goed in Engels te zijn. TTO-leerlingen worden ondergedompeld in de taal; meer dan 60% van de lessen worden in het Engels gegeven. Vanaf het begin gaan leerlingen zoveel mogelijk Engels lezen, luisteren, schrijven en spreken met elkaar en met de vakexperts. Daarnaast worden er in elk leerjaar Engelstalige workshops georganiseerd, zullen er projectlessen tijdens de werelddagen in het Engels

worden aangeboden en gaan ze aan de slag met een internationale samenwerkingsproject. In klas 3 gaan de leerlingen op internationale uitwisseling. De leerlingen volgen op de partnerschool samen met de leerlingen daar een leuk en afwisselend programma. Ze verblijven in een gastgezin en spreken de hele week zo veel mogelijk Engels. Aan het einde van de derde klas gaan de leerlingen op voor hun Cambridge Exam en ontvangen zij hun Cambridge & Junior TTO certificate. Ook in de bovenbouw van de havo, atheneum en gymnasium wordt TTO aangeboden. Ook dan worden er lessen gegeven in het Engels en volgen de leerlingen daarnaast nog twee specifieke Cambridge vakken waarmee ze op een nog hoger niveau twee internationaal erkende certificaten kunnen behalen.

Onderwijs

Onderwijs in thema's

Op het Panora Lyceum zijn de leerjaren 1, 2 en 3 opgedeeld in thema's. De thema's sluiten aan bij sociaal, onderzoekend, duurzaam en persoonlijk onderwijs.

Onderwijs in thema's betekent dat we niet alle vakken apart aanbieden, maar dat leerlingen uitdagende opdrachten krijgen waarin de leerdoelen van verschillende vakken verwerkt zijn. Ook werken ze aan vakoverstijgende vaardigheden, zoals presenteren, onderzoeken en samenwerken. Zo leren ze kennis en vaardigheden van verschillende vakken te verbinden en gaan ze samenhang zien tussen dat wat zij geleerd hebben.

Elk thema duurt acht weken en werkt volgens een vaste structuur. Dit biedt regelmaat en geeft houvast tijdens het leren. De thema's sluiten aan bij de levensfase van de leerlingen, zoals 'aanpassen' en 'ontdekken'. De opdrachten zijn gericht op de toekomst en hebben veel ruimte voor creativiteit.

Vakexperts

Alle themaopdrachten worden gegeven door vakexperts. We noemen hen bewust geen 'docenten', omdat vakexperts hun kennis delen met zowel leerlingen als collega's. De vakexperts ontwikkelen en begeleiden samen de vakoverstijgende opdrachten binnen de thema's.

Leercyclus

Bij het **Panora Lyceum** werken we vanuit een **leercyclus**. Dit duiden we met ons **kompas**.

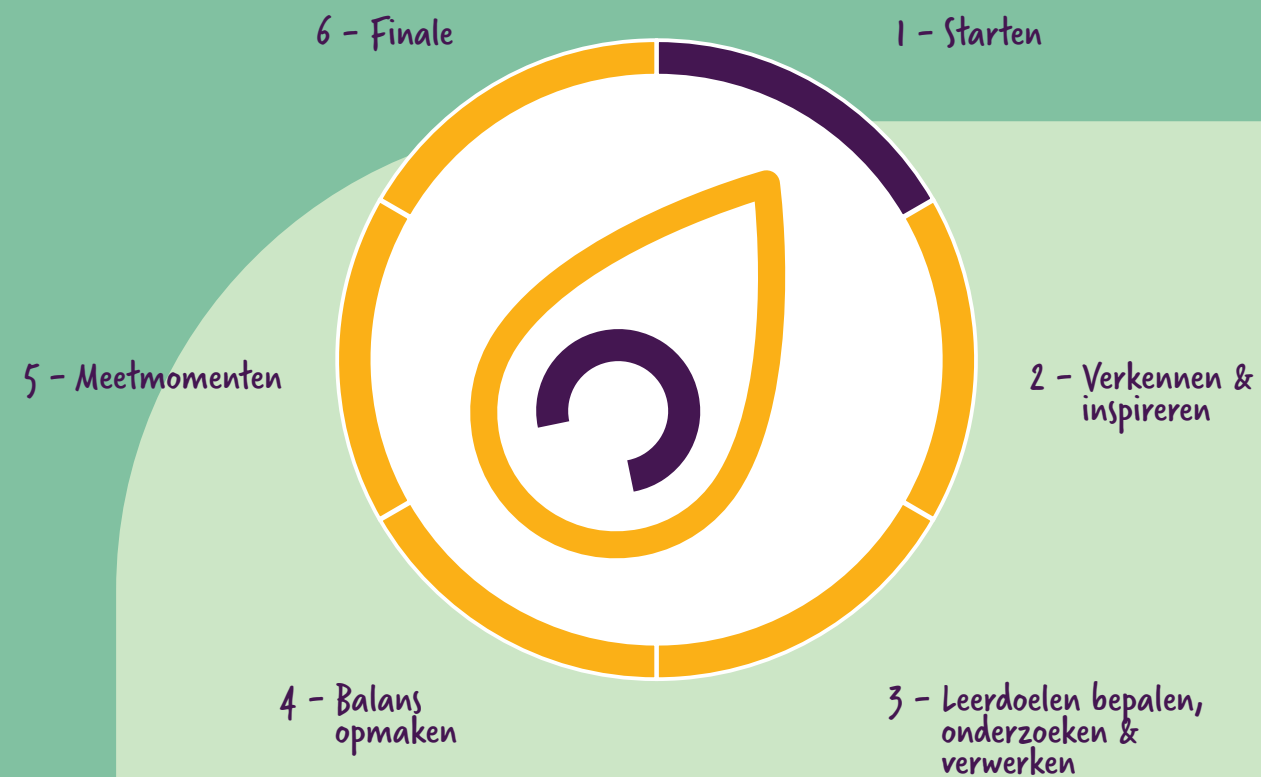
Met dit kompas creëren we structuur in het leerproces. Dit biedt leerlingen de mogelijkheid om te leren verbinden en om een persoonlijk

perspectief te ontwikkelen. Ook leren zij samenwerken met leeftijdsgenoten, risico's te nemen in een veilige omgeving en om zelfstandig te leren. Daarnaast ontwikkelen zij vaardigheden die nodig zijn, nú en in de toekomst.

"Leren
samenwerken met
leeftijdsgenoten."

Het kompas

Leerjaar 1, periode 1

Aanpassen

Mensen en dieren zijn aangepast aan hun omgeving. Maar welke veranderingen waren hiervoor nodig en hoe passen ze deze toe? In de eerste periode van leerjaar 1 verandert er ook veel. De leerlingen maken kennis met nieuwe vakken, nieuwe mensen en het middelbaar onderwijs. Het thema van deze periode is 'aanpassen': het vermogen om af te stemmen op nieuwe omstandigheden. We gaan aan de slag met dit thema aan de hand van de volgende vier themaopdrachten.

Waarom daar?

Duizenden jaren geleden ontstond er een nieuw soort samenleving. De jagers en verzamelaars maakten plaats voor mensen die op een vaste plaats voedsel gingen verbouwen en vee gingen houden. Om te begrijpen waarom mensen juist op die plaatsen gingen wonen, moeten leerlingen op zoek naar antwoorden. Kaarten kunnen daarbij helpen, maar dan moeten ze deze natuurlijk wel kunnen lezen!

• *Themavakken: geschiedenis en aardrijkskunde*

Migratie

Migratie en de factoren die daarbij een rol spelen staan hier centraal. De leerlingen gaan op onderzoek uit. Zij gaan iemand met een migratieachtergrond interviewen. Zij leren een goed interview afnemen en hoe zij op basis

van een interview een verhaal schrijven. In een presentatie laten ze zien wat ze allemaal geleerd hebben en ze denken na over hoe ze zelf nou eigenlijk omgaan met een nieuwe situatie. Hoe passen leerlingen zich aan?

• *Themavakken: Nederlands, Engels, aardrijkskunde, geschiedenis*

Onderzoeken

Leerlingen leren het verschil tussen de natuurwetenschappen. Ze leren over de evolutietheorie van Charles Darwin en gaan deze uitleggen aan de hand van een zelfgekozen dier. Ook gaan ze een eigen tekenportfolio samenstellen, waarbij ze leren werken met de microscoop. Bovendien oefenen ze al met het schrijven van een natuurwetenschappelijk verslag.

• *Themavakken: biologie en natuurkunde*

Buitenbeentje

Elk wezen en elke plek heeft een verhaal. We vervreemden de realiteit en creëren fantastische fantasie wezens die zich op de een of andere manier moeten aanpassen aan hun omgeving en klimaat. Onze buitenbeentjes of misfits worden unieke combinaties van beesten, die wel in onze wereld leven. Welk verhaal wil jij vertellen als jouw wezen zich niet aan de realiteit hoeft te houden? Hoe vertel je dat verhaal als je alleen gebruik kunt maken van beeld, kleur en muziek?

• *Themavakken: beeldende vorming en muziek*

Leerjaar 1, periode 2

Ontdekken

Het ontdekken van nieuwe dingen is een belangrijke menselijke drijfveer. Dit heeft zowel positieve als negatieve invloed op de wereld om ons heen. We gaan aan de slag met dit thema aan de hand van de volgende vier themaopdrachten.

Cultuur

We kennen allemaal het woord cultuur. Maar wat is cultuur eigenlijk? Is het de taal die je spreekt? Of de kleren die je draagt? Of misschien wel wat je eet? De leerlingen gaan verschillende cultuurgebieden ontdekken. Ook onderzoeken zij de cultuur van de oude Grieken en Romeinen. Tot slot gaan ze op zoek naar dingen uit andere culturen die ze in het dagelijks leven tegenkomen.

• *Themavakken: geschiedenis en aardrijkskunde*

Helden

Wat hebben de helden Heracles en Theseus uit de klassieke oudheid en 'onze' helden en karakters uit films met elkaar gemeen? Aan de hand van verhalen over klassieke en hedendaagse helden ontdekken leerlingen wat de reis van een held inhoudt, wat de held in de oudheid betekende en wat die in het nu voor hen betekent.

• *Themavakken: Nederlands, Engels en klassieke talen*

Waarnemen

Hoe werken de menselijke zintuigen en ons zenuwstelsel? Dat gaan de leerlingen ontdekken. Als startactiviteit richten ze daarvoor een Illuseum en optische illusies in. Omdat je met je zintuigen bijvoorbeeld licht en geluid kunt waarnemen, gaan ze de eigenschappen hiervan onderzoeken. De verwerkingsfase bestaat uit een heleboel proefjes die leerlingen met hun eigen zintuigen gaan uitvoeren.

• *Themavakken: natuurkunde en biologie*

Is dit kunst?

Kan een banaan kunst zijn? Of een vuilniszak? En waarom zou dit dan kunst moeten zijn? Hoe maak je van iets gewoons iets bijzonders? De leerlingen gaan zelf onderzoeken hoe de meest gewone dingen opeens kunst lijken te worden. En hoe komen kunstwerken dan samen in een museum? Wat gebeurt daar eigenlijk allemaal en welke mensen werken daar? Hoe gedraag je je daar? Samen maken we een tentoonstelling in het lokaal en kiezen we een rol.

• *Themavakken: beeldende vorming en drama*

Leerjaar 1, periode 3

Balans

Iets is in balans wanneer verschillende elementen in de best mogelijke verhoudingen zijn.

We onderzoeken dit thema aan de hand van vier themaopdrachten.

Natuurrampen

Hoe reageren mensen op natuurrampen, zoals vulkaanuitbarstingen, die de balans van het dagelijks leven verstoren? Hoe ging men in de oudheid om met dit soort gebeurtenissen? Kunnen we ons nu beter voorbereiden op dit soort rampen? In bronnen over deze gebeurtenissen is ook een balans te vinden: de balans tussen persoonlijke ervaringen aan de ene kant en zakelijke, wetenschappelijke informatie aan de andere kant.

• *Themavakken: aardrijkskunde, klassieke talen, Engels en Nederlands*

Bekende middeleeuwen

We gaan kijken naar hoe het leven er in de middeleeuwen uitzag voor de 'gewone mens'. Daarnaast organiseren we samen een ontmoeting met een bekende middeleeuwer (BM'er). De leerlingen mogen hem of haar echt alles vragen! Een uitgelezen kans dus om meer te leren over invloedrijke mensen uit het verleden die het

leven in het heden mede hebben gevormd en gemaakt tot hoe het nu is.

• *Themavakken: geschiedenis, drama, Nederlands en Engels*

Jouw lichaam

Het is belangrijk dat je ademhalingsstelsel, verteringsstelsel en bloedsomloop goed samenwerken. Dit gaan de leerlingen leren en ervaren tijdens een excursie naar Naturalis en Corpus in Leiden. Tijdens de verwerkingsfase van deze opdracht gaan de leerlingen onder andere de keuken in. Hier maken ze een gezonde maaltijd klaar volgens de maaltijdschijf, die ze vervolgens ook opeten.

• *Themavakken: biologie en scheikunde*

Body moving

Het lijf wordt op allerlei manieren gebruikt om kunst te maken of te inspireren. Dat lijf kan alle kanten op. Hoe maken we van dat figuratieve lijf bijvoorbeeld een abstract kunstwerk? Hoe breng je balans in je compositie? Er zit veel contrast in hoe we ons als mensen gedragen in het dagelijks leven. Hoe zet je mensen in beweging en hoe kun groepen verrassen?

• *Themavakken: beeldende vorming en drama*

Leerjaar 1, periode 4

Structuur

Structuur geeft je houvast bij ingewikkelde onderwerpen. We onderzoeken dit thema aan de hand van vier themaopdrachten.

De stad

De stad Doesburg is in de middeleeuwen ontstaan. Aan de hand van Doesburg gaan we kijken naar het leven in de middeleeuwse stad. Ook gaan de leerlingen zich verdiepen in de ontwikkeling van stadsstructuur en de relatie die een stad heeft met de omliggende gebieden. Hoe ontstaat een stad eigenlijk? En waarom staan bijvoorbeeld de kerk en het café juist op die plek?

• *Themavakken: geschiedenis en aardrijkskunde*

Misschien wisten zij alles

De eekhoorn en de mier zijn elkaars beste vrienden. In de verhalen van Toon Tellegen komen zij allerlei andere dieren tegen en maken ze de meest vreemde zaken mee. Zoals de schildpad die niet weet waarom hij een schildpad is, de olifant blijft maar in bomen klimmen en de sprinkhaan verkoopt in zijn winkel pure ernst en puur geluk. Wat betekenen deze verhalen eigenlijk? En wat zijn dat voor vreemde, filosofische vragen die in de

verhalen naar voren komen? Een themaopdracht over voorlezen, denken en schrijven.

• *Themavakken: Nederlands en filosofie*

Ecosystemen

In ecosystemen zijn de juiste verhoudingen erg belangrijk. De leerlingen leren hoe allerlei biotische en abiotische factoren invloed hebben op een ecosysteem. Hebben ze deze theorie onder de knie, dan kiezen ze zelf een UNESCO werelderfgoed gebied uit. Tijdens een computersafari nemen ze een klasgenoot mee op wereldreis.

• *Themavakken: biologie en aardrijkskunde*

My song

Zit alles tegen of ben je juist euforisch? Schrijf en zing het van je af! We gaan onze eigen teksten schrijven en zingen. Hier horen natuurlijk ook beelden bij om ons gevoel sterker over te brengen. En wat is er nu leuker dan een eigen animatiefilmpje te maken als videoclip voor jouw eigen lied?

• *Themavakken: muziek en beeldende vorming*

Leerjaar 2, periode 1

Geloven

Als je ergens in gelooft kan dit moeilijkheden geven, maar ook juist iets goeds opleveren. We onderzoeken dit thema aan de hand van vier themaopdrachten.

Kritische denkers

Tijdens de Renaissance en Reformatie gingen mensen op een andere manier naar de wereld kijken. Een tijd van kritische denkers. Maar wat zijn dit eigenlijk? Wie zijn de kritische denkers van deze tijd en tot welke nieuwe inzichten komen zij? Door middel van betoog en debat gaan leerlingen op zoek naar de kritische denker in zichzelf.

• *Themavakken: Nederlands, Engels, geschiedenis*

Geloven, meten & weten

Bij deze opdracht gaan leerlingen werken met Griekse goden, natuurfilosofen en Hippokrates, de vader van de moderne geneeskunde. We kijken naar de manieren waarop ze allemaal met elkaar verbonden zijn. Daarnaast ontdekken leerlingen waarom die verbanden ook nu nog heel belangrijk zijn. We gaan ook kijken naar Griekse tempels en wiskunde. Immers, wiskunde is onmisbaar voor het bouwen van een Griekse tempel.

• *Themavakken: klassiek, wiskunde, Nederlands*

Extreem weer

Hoe ontstaan orkanen en tornado's? En waar komen donder en bliksem vandaan? Binnen deze opdracht gaan leerlingen aan de slag met de natuurwetenschappen. Ze gaan theorie en vooral ook practica gebruiken om extreme weersverschijnselen te verklaren.

• *Themavakken: aardrijkskunde en natuurkunde*

I believe in...

Waar heb jij een mening over? Waar ben je helemaal voor? Of juist faliekant tegen? Veel kunstenaars voelen zich maatschappelijk betrokken. Hoe gebruiken zij kunst als voertuig voor hun mening? Hoe zetten zij mensen aan het denken? We maken kennis met verschillende voorbeelden van 'kunst met een boodschap'. We leren hoe je een ander kunt overtuigen; welke lichaamstaal en welk stemgebruik past daarbij. We gaan de straat op, zoeken de juiste plek en laten onze mening zien en horen.

• *Themavakken: beeldende vorming en drama*

Leerjaar 2, periode 2

Nieuwsgierig

Als je nieuwsgierig bent, kun je tot waardevolle inzichten komen. We onderzoeken dit thema aan de hand van vier themaopdrachten.

Arm en rijk

We gaan rijkdom en armoede nader bestuderen. Hoe kan het dat wij in Nederland zo rijk zijn en er tegelijkertijd mensen op deze wereld zijn die nauwelijks rond kunnen komen? En hoe is deze schrijnende kloof ontstaan? Voor nader onderzoek moet je vaak even terug in de tijd. Dat doen wij ook met de leerlingen!

• *Themavakken: aardrijkskunde en geschiedenis*

Gidsen

We frissen onze topografische kennis op. We leren meer over de Europese Unie en de Brexit. We behandelen verschillende economische begrippen en aspecten. Verder vergelijken we verschillende grote steden van Europa. Onze mooie hoofdstad Amsterdam is daarbij onze vaste vergelijkingswaarde en we gaan de concurrentie aan met een andere Europese hoofdstad. Naar welke stad gaat jouw voorkeur uit? Uiteindelijk laat je in een video zien wat je geleerd hebt en geef je

een free walking tour door jouw stad.

• *Themavakken: moderne vreemde talen, aardrijkskunde, Nederlands, wiskunde en economie*

Liefde

Wat hebben seksuele voorlichting, genetica en kansberekening met elkaar te maken? Leerlingen nemen een kijkje in de Love Box en ontdekken vervolgens met behulp van kansberekening hoe eigenschappen worden overgeërfd.

• *Themavakken: biologie, Nederlands, wiskunde*

Hoe dan?

Hoe zou het zijn om in een band te zitten? Welk instrument bespeel je dan en welke soort muziek maak je? We leren drummen, keyboard of basgitaar spelen! Hoe moet dat en wat vind ik leuk? Bij beeldende vorming gaan we ons verdiepen in hoe allerlei beeldende kunst nou eigenlijk gemaakt wordt. We zijn nieuwsgierig naar verschillende technieken. Onbekend maakt onbemind: lekker nieuwsgierig blijven, dan kunnen we ervaren wat voor moois we eigenlijk allemaal kunnen samen.

• *Themavakken: muziek en beeldende vorming*

Leerjaar 2, periode 3

Respect

Veranderingen doen ertoe en tegelijkertijd respecteren we de dingen die we al bereikt hebben. We onderzoeken dit thema aan de hand van vier themaopdrachten.

Keuzes maken

Leerlingen gaan kijken naar de slavernij in de Oudheid en de Vroegmoderne Tijd. Waarom dachten de mensen vroeger dat het oké was om slaven te houden? En welke ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat het denken over mensenrechten en slavernij veranderde? Ook gaan de leerlingen onderzoeken hoe het leven was voor een slaaf in Suriname in de achttiende en negentiende eeuw.

• *Themavakken: aardrijkskunde en geschiedenis*

Weet ik veel

Het vak Weet ik veel?! gaat over respect voor elkaar en je omgeving. Als je meer van elkaars achtergronden weet, kun je elkaar ook beter begrijpen. Daarom gaan we onder andere kijken naar het geloof. Je komt meer te weten over vijf grote wereldreligies. Daarna gaan we kijken naar mensenrechten; wat zijn die mensenrechten precies en wat betekent dit voor jou? Je leert ook wat de begrippen discriminatie en respect precies betekenen. Vervolgens ga je over verschillende onderwerpen betogen en artikelen bekijken en

leer je hoe deze zijn opgebouwd. Met deze kennis werk je toe naar het schrijven van een betoog over een actueel onderwerp.

• *Themavakken: maatschappijleer, levensbeschouwing en Nederlands*

Beeldbeweging

Veel bewegingen gaan zo snel dat je ze met het blote oog niet goed kunt volgen. Soms wil je toch graag weten hoe zo'n beweging verloopt. Verspringers, Formule 1-coureurs en schaatseren bijvoorbeeld kunnen die informatie gebruiken om hun prestaties te verbeteren. De leerlingen leren hoe zij een beweging kunnen analyseren met behulp van een videomeetprogramma. Het onderzoek dat zij gaan doen, presenteren ze op een door hun gemaakte website.

• *Themavakken: natuurkunde en bewegingsonderwijs*

Rewind and Respect

Vetkuiven, hippies, alto's, punkers, gabbers; in Rewind and Respect maken de leerlingen kennis met verschillende jongerenculturen, vanaf de jaren '50. Hoe zagen ze eruit? Waar waren ze mee bezig? Waar keken en luisterden ze naar? Maar ook: wat was er maatschappelijk gezien aan de hand? En hoe zien we dat terug in beeld, mode en muziek? Als je je verdiept, verandert je mening dan over de jeugdculturen van die tijd?

• *Themavakken: muziek en beeldende vorming*

Leerjaar 2, periode 4

Concurrentie

Van concurrentie word je vaak beter, maar het kan ook verkeerd uitpakken. We onderzoeken dit thema aan de hand van een vier themaopdrachten.

De Rijn

Al in de Romeinse tijd speelden de Alpen een belangrijke rol. Dit gebied is bepalend geweest in de verdediging van het Romeinse Rijk. Ook vindt een van de belangrijkste rivieren van Europa hier haar oorsprong: de Rijn. Langs de Rijn vormt zich de Limes, de noordelijke grens van het Romeinse rijk. De Rijn is vandaag de dag nog steeds zeer belangrijk voor onze economie, maar ook voor ons landschap. We gaan onderzoeken hoe deze rivier al duizenden jaren bepalend is voor onze leefomgeving.

• *Themavakken: aardrijkskunde en klassieke oudheid*

Weet wat je spreekt

Dagelijks heb je met taal te maken. Op school leer je onder andere Nederlands, Engels, Duits en Frans. We kijken naar de oorsprong van deze talen. Waar worden ze gesproken? Wat zijn de verschillende tradities en gebruiken? Leerlingen ontdekken niet alleen meer over moderne talen, maar ook over landen en volken. We gaan het hebben over het begrip taal, geschiedenis van de talen, kolonisatie en imperialisme en uiteindelijk

gaan jullie zelfonderzoek doen naar de landen waar deze talen worden gesproken en een kolonie van het land.

• *Themavakken: Geschiedenis, Engels, Duits, Frans en Nederlands*

St(r)oom

We duiken de geschiedenis in om te onderzoeken hoe het leven is veranderd door de ontdekking van elektriciteit. De leerlingen leren welke ontdekkers van grote invloed zijn geweest op de industriële revolutie. Zij ontdekken hoe ze elektrische schakelingen kunnen maken en waaraan deze moeten voldoen. Maar ook de effecten van deze verbindingen waar wij dagelijks gebruik van maken.

• *Themavakken: geschiedenis en natuurkunde*

Panora Productions

Iedere klas maakt zijn eigen theatervoorstelling en gaat deze voorstelling spelen in een van de mooiste theaters van Nederland: het Amphion! Deze voorstelling kan in de vorm van theater, dans, muziek, een performance of een combinatie van deze. We maken kennis met de verschillende rollen die nodig zijn voor de productie van een stuk en moeten ontzettend goed samenwerken om samen zelfverzekerd op de planken te staan.

• *Themavakken: drama, muziek en beeldende vorming*

Leerjaar 3, Havo/Atheneum/Gymnasium

Oriëntatie op profielen

Wanneer de leerlingen aanbeland zijn in leerjaar 3 zullen zij langzaam maar zeker een nieuwe fase ingaan. Zij gaan zich verdiepen in welk profiel het best bij hen zal passen. De kernvakken, TCC en bewegingsonderwijs staan in principe het hele jaar op het rooster.

Periode 1 & 2: profielen

In periode 1 en 2 zal afwisselend één profiel centraal staan. In de periode Maatschappij worden leerlingen volledig ondergedompeld in alle vakken die met dit profiel te maken hebben. Hetzelfde geldt voor de leerlingen die met het profiel Natuur te maken hebben tijdens de andere periode. En in periode 2 zal dit dus omwisselen. In tegenstelling tot leerjaar 1 en 2 zien leerlingen voor het eerst vaklessen in hun rooster staan. Zo krijgen zij een duidelijk beeld van de examenvakken die zij kunnen kiezen.

Maatschappijprofiel: Local perspectives

Tijdens deze opdracht doen leerlingen onderzoek naar een zelfgekozen, lokaal maatschappelijke kwestie. Met de vaardigheden die ze leren vanuit de maatschappijprofielvakken analyseren ze het probleem en zoeken ze naar mogelijke oplossingen.

• *Themavakken: kunst, geschiedenis, economie en aardrijkskunde*

Natuurprofiel: CSI - Forensisch onderzoek

De leerlingen richten zich op een plaats delict

en vooral op het sporenonderzoek. Ze leren verschillende technieken, die ze zullen toepassen om een moord op te lossen.

• *Themavakken: natuurkunde, scheikunde, biologie en wiskunde*

Periode 3: kiezen

In periode 3 gaan leerlingen aan de slag met de daadwerkelijke keuze voor een profiel en de bijbehorende vakken. Leerlingen maken een keuze op basis van vragen als: 'Wat zou ik willen kiezen, wat past bij mij?' en 'Wat kan ik aan?'. Ook gaan ze onder begeleiding verkennen welke banen ze in de toekomst mogelijk leuk zouden vinden, gaan ze op stage en maken ze kennis met nieuwe praktijkvakken zoals bijvoorbeeld BSM (bewegen, sport en maatschappij), NLT (natuur, leven en technologie), theater en multimedia.

Periode 4: Meesterproef

Tot slot doen de leerlingen in periode 4 de meesterproef. Hiermee laten ze zien klaar te zijn voor de bovenbouw. Tijdens de meesterproef verdiepen de leerlingen zich in het profiel dat ze in periode 3 hebben gekozen. Ze laten zien welke kennis en vaardigheden zij hebben opgedaan tijdens de eerste drie jaar van hun carrière op het Panora Lyceum. De meesterproef is een onderzoek. Hieruit vloeit een product voort. Leerlingen presenteren hun onderzoek en product tijdens een grootse meesterproef-presentatieavond.

Leerjaar 3, Mavo

"Aan de slag binnen je gekozen profiel."

Onze mavo-leerlingen volgen in de derde klas een eigen traject. Leerlingen op mavo zijn minder gebonden aan profielkeuzes, zoals de leerlingen op havo, atheneum of gymnasium dat wel zijn. Uitgangspunt voor mavo 3 is aandacht voor het kiezen van het juiste pakket en een goede voorbereiding op het examen in leerjaar 4. Hierdoor is de opbouw van het jaar anders: er is minder sprake van een periodisering in de vakken. De meeste vakken staan het hele jaar op het rooster.

Periode 1: Challenge

De leerlingen starten het schooljaar met de uitdaging om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op de bovenbouw. Binnen de opdracht waarmee ze deze periode aan de slag zijn werken ze aan de vaardigheden die belangrijk zijn om je goed voor te bereiden op de examens. Denk hierbij aan studievaardigheden als plannen, maar ook vakspecifieke vaardigheden, zoals het werken met bronnen.

Periode 2: kiezen

In periode 2 gaan leerlingen aan de slag met het kiezen van hun vakkenpakket. Leerlingen maken een keuze op basis van vragen als: 'Wat zou ik willen kiezen, wat past bij mij?' en 'Wat kan ik aan?'. Ook gaan ze onder begeleiding verkennen welke banen ze in de toekomst mogelijk leuk zouden vinden, gaan ze op stage en maken ze kennis met nieuwe praktijkvakken zoals bijvoorbeeld LO2, NLT (natuur, leven en technologie), theater en multimedia.

Ook gaan ze onder begeleiding verkennen welke banen ze in de toekomst mogelijk leuk zouden vinden, gaan ze op stage en maken ze kennis met nieuwe praktijkvakken zoals bijvoorbeeld LO2, NLT (natuur, leven en technologie), theater en multimedia.

Periode 3: profileren

De leerlingen hebben hun vakkenpakket gekozen en gaan zich nu ook echt voorbereiden op de examens van deze vakken. De leerlingen hebben in deze periode de mogelijkheid om alvast een paar vakken te laten vallen, zodat ze zich kunnen focussen op de gekozen vakken waarin ze eind examen willen doen.

Periode 4: Meesterproef

De meesterproef is een onderzoek. Hieruit vloeit een product voort. Hierin laten de leerlingen zien dat ze klaar zijn voor hun laatste, (examen) jaar. Tijdens de meesterproef verdiepen de leerlingen zich in het profiel dat ze in periode 3 hebben gekozen. Ze laten zien welke kennis en vaardigheden zij hebben opgedaan tijdens de eerste drie jaar van hun carrière op het Panora Lyceum. Leerlingen presenteren hun onderzoek en product tijdens een grootse meesterproef-presentatieavond.

Leerjaar 4 & 5

Onderwijs leerjaar 4 & 5

In leerjaar 4 gaan de mavoleerlingen een andere weg dan de leerlingen van havo, atheneum en gymnasium. Voor de leerlingen van havo, atheneum en gymnasium hebben we binnen de grenzen die het examenprogramma biedt een programma ontwikkeld dat recht doet aan ons onderwijs en tegelijkertijd voorbereid op het examen. We zetten hierbij in op het verbinden van de verschillende vakken. Dit kan op inhoud, maar ook op vaardigheden.

Daarnaast geven we ook vervolg aan onze meer praktische manier van werken in de onderbouw. Dit doen wij door het aanbieden van de vakken Theater, Multimedia en vormgeving, BSM en NLT. Vakken die zich prima lenen voor het doorontwikkelen van verschillende vaardigheden, veel mogelijkheden bieden om te verbinden met andere vakken en waarbinnen ook veel ruimte is om de link te leggen met de SDGs*. Leerlingen die

TTO in de bovenbouw willen volgen, kunnen kiezen voor Cambridge Global Perspectives. Naast dat dit vak prima past binnen de bovengenoemde meer praktische vakken, werken de leerlingen ook naar een Cambridge examen.

Leerjaar 4 staat voor de mavo leerlingen in het kader van de voorbereidingen op het examen. Met het aanbod van examenvakken bieden we de leerlingen de mogelijkheid om een mooi pakket te kiezen dat past bij ons schoolprofiel. Zo is er een breed aanbod in de kunstvakken, bieden wij maatschappijkunde aan en kunnen leerlingen ook kiezen voor LO2. Binnen de lessen blijven de SDG's aan de orde komen en zullen we samen met de leerlingen ook steeds de verbinding tussen de verschillende vakken blijven zoeken.

**Sustainable Development Goals Unesco*

"Samen
verbinden
met kennis en
vaardigheden."

Vakken

Vakken

Kernvakken: Nederlands, Engels en wiskunde

Naast het onderwijs in thema's krijgen de leerlingen les in de zogenaamde kernvakken. Deze vakken worden door alle leerlingen van alle verschillende leerroutes gevolgd. Zowel in leerjaar 1 en 2 als 3.

TCC

TCC staat voor taal, cultuur en communicatie. De 'D' en 'F' erachter staat voor Duits en Frans. Bij TCC reiken we de bouwstenen aan van het leren van een vreemde taal. Door de geleerde bouwstenen tot uiting te laten komen, brengen we communicatie tot stand. Op basis hiervan doen leerlingen diepere kennis op van de landen, volken en culturen waar de Franse en Duitse taal wordt gesproken. Wij vinden het belangrijk dat leerlingen niet alleen de taal leren, maar ook kennis hebben van bijvoorbeeld non-verbale communicatie en de eetcultuur in deze landen.

Bewegingsonderwijs

Bewegen is belangrijk voor iedereen. Op het Panorama bewegen we samen. Tijdens de lessen bewegingsonderwijs staat plezier tijdens het bewegen voorop. We kijken samen naar de groei die de leerling doormaakt gedurende deze lessen.

Met andere woorden: het proces is belangrijk. Zo leren de leerlingen omgaan met winst en verlies en doen ze mee aan verschillende toernooien. Samen maken we bewegen leuk voor iedereen.

Bovenbouw vakken

In de bovenbouw bereiden de leerlingen zich voor op het examen. Hierbij staan vakken op het rooster. In de bovenbouw hebben wij een mooi aanbod van vakken waaruit de leerlingen kunnen kiezen. Natuurlijk bieden wij de vakken aan waarmee de leerlingen al kennis hebben kunnen maken in leerjaar 3. Daarnaast bieden wij voor de mavo-leerlingen ook maatschappijkunde en LO2. Voor havo, atheneum en gymnasium is er de mogelijkheid om voor filosofie, maatschappijwetenschappen of bedrijfseconomie te kiezen. Zoals eerder beschreven hebben ze daarnaast ook nog de mogelijkheid om voor vakken te kiezen die zich meer focussen op de ontwikkeling van vaardigheden, zoals theater, MMV, NLT en BSM. Leerlingen die tweetalig onderwijs (TTO) volgen kunnen het TTO onderwijs uit de onderbouw een vervolg geven met Cambridge Global Perspectives. Alles bij elkaar bieden wij een keuzeaanbod waarin voor alle leerlingen iets te kiezen is.

Panora-uren

Elke klas heeft in leerjaar 1 en 2 iedere week een Panora-uur op het rooster staan. Voor leerlingen van leerjaar 1 is tijdens deze Panora-uren van 80 minuten het uitgangspunt: 'de basis op orde'. Leerlingen kunnen zich inschrijven voor ondersteuning op vakken als Nederlands, Engels en wiskunde. Ook is er ondersteuning voor plannen & organiseren en is er een klein aanbod m.b.t. verdieping voor bijvoorbeeld sport.

Vanaf leerjaar 2 kiezen leerlingen welke 'levenslessen' ze tijdens de Panora-uren willen gaan volgen. Zo kunnen leerlingen zich bijvoorbeeld inschrijven bij praktijklessen van de fietsenmaker en leren ze banden plakken of sluiten ze aan bij selfdefence. Ze kunnen zich ook verdiepen in de Holocaust, experts worden in verschillende workshops rondom kunst & cultuur of een pro worden in bijvoorbeeld kickboksen. Ook is er ruimte voor ontspanning en bewustwording tijdens de lessen yoga. Panora-uren kunnen daarnaast worden ingezet voor extra ondersteuning in bepaalde (kern)vakken en plannen & organiseren wanneer dit gewenst is vanuit de mentor en/of leerling.

Samenwerking met de bibliotheek.

In het kader van de basisvaardigheden zet het Panora Lyceum sterk in op het vergroten van de leesvaardigheid en het leesplezier van onze leerlingen. We hebben een mooie samenwerking met de bibliotheek, waardoor onze mediatheek goed gevuld is met de leukste en nieuwste leesboeken. De boeken zijn beschikbaar voor alle leerlingen.

Basisvaardigheden

Op het Panora Lyceum krijgen de basisvaardigheden taal, rekenen en burgerschap een belangrijke plek binnen ons curriculum.

Met behulp van het Dia leerlingvolgsysteem maken we de ontwikkeling van onze leerlingen hieromtrent inzichtelijk en kunnen we de juiste uitdaging of ondersteuning bieden tijdens de lessen.

In het kader van leesvaardigheid is het Panora Lyceum een mooie samenwerking aangegaan met de bibliotheek. We zetten hiermee sterk in op het vergroten van de leesvaardigheid en het leesplezier van onze leerlingen. Immers, wie goed is in lezen en taal, komt verder in de wereld. Door deze samenwerking zijn onze mediatheken op beide locaties goed gevuld met de leukste en nieuwste leesboeken. De boeken zijn beschikbaar voor alle leerlingen.

Ondersteuning & begeleiding

Mentor

Mentor

Elke klas heeft een mentor. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen én hun ouder(s)/verzorger(s). De leerlingen van klas 1 en 2 zien de mentor in ieder geval drie keer per week tijdens de mentorlessen en in veel gevallen geeft de mentor ook als vakexpert les aan de klas. De leerlingen kunnen bij hun mentor terecht voor praktische- en schoolgerichte zaken. Daarnaast is de mentor er voor persoonlijke vragen. De mentor is er niet alleen voor individuele leerlingen, maar richt zich ook op de klas als geheel. Zo zorgt de mentor bijvoorbeeld dat er aandacht

is voor kennismaking en groepsvorming. Vanaf klas 3 heeft de mentor daarnaast aandacht voor de voorbereiding en begeleiding richting het eindexamen en voor loopbaanoriëntatie.

LOS-gesprekken

Twee keer per jaar, in november en april, vinden LOS-gesprekken plaats. Dit zijn gesprekken tussen de leerling, ouder(s)/verzorger(s) en school (mentor). De leerling bereidt het gesprek voor. In het gesprek wordt gekeken naar het welbevinden van de leerling en de ontwikkeling op school.

Pitstop

Pitstop

De Pitstop-balie zit op een centrale plek in de school. Hier kunnen de leerlingen terecht met al hun vragen over praktische zaken. De medewerkers van het Pitstopteam staan voor hen klaar. Als leerlingen zich niet zo lekker voelen of tot rust willen komen, kunnen ze bij de Pitstop terecht. Ook vinden zij hier gevonden voorwerpen terug.

Ondersteuning

De omgeving waar een leerling op school het meest mee te maken heeft, is natuurlijk de klas. Dit is de plek waar de leerling het onderwijs volgt en zich ontwikkelt. Op het Panora Lyceum hebben we oog voor persoonlijke groei. De rol van de mentor is daarbij van groot belang. In leerjaar 1 en 2 wordt aan elke mentorklas een onderwijsbegeleider gekoppeld. De onderwijsbegeleider ondersteunt de mentor bij de individuele begeleiding van leerlingen en bij het groepsproces. Uitgangspunt is ondersteuning in de klas en buiten de klas als dat meer passend is. Daarnaast heeft de onderwijsbegeleider tijdens de mentorlessen speciale aandacht voor verschillende maatschappelijke en persoonlijke thema's, het klassenklimaat en studievaardigheden.

Vanaf klas 3 kan de onderwijsbegeleider, op verzoek van de mentor, vraaggestuurd betrokken worden. Dit gebeurt zowel individueel als op groepsniveau.

Lesopvang

Op het Panora Lyceum proberen we lesuitval te minimaliseren. Daarom wordt ons team van onderwijsassistenten door de vakexperts meegenomen in de voorbereiding van de lessen in de onderbouw. Op die manier zijn zij klaar om bij afwezigheid van een vakexpert de les over te nemen.

Studie-uren

Leerlingen in de bovenbouw kunnen bij lesuitval of tijdens tussenuren, zogenaamde studie-uren maken. Voor verschillende studieruimtes in school kunnen zij zich inschrijven om vervolgens aan de slag te gaan op een werkplek naar keuze. Zo kunnen leerlingen die zich graag in stilte willen voorbereiden op een meetmoment terecht in de stilteruimte, leerlingen die willen werken aan een meer technische of een creatieve opdracht, schrijven zich in voor het maaklab en een leerling die graag de literatuur in duikt kan hiervoor alles vinden in de mediatheek.

“Op het Panora Lyceum hebben we oog voor persoonlijke ontwikkeling.”

Praktische informatie

Laptop en programma's

Werken met een laptop

Op het Panora Lyceum werken de leerlingen met een laptop. Vanuit school is er de mogelijkheid om een laptop te huren. Wanneer er iets aan de hand is met de laptop, dan krijgen leerlingen een leenlaptop. Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen goed leren werken met de laptop, zodat ze goed overweg kunnen met veelgebruikte programma's als Word, PowerPoint en Excel. Maar zij leren bijvoorbeeld ook te werken met verschillende film- en editorprogramma's.

Magister

In het systeem Magister kunnen mentoren, vakexperts en ouders/verzorgers de voortgang van de leerling bijhouden. Hierin staan onder andere behaalde cijfers en absentie vermeld.

Apprentice

Apprentice is ons leerplatform waarop wij ons onderwijs inrichten. Op Apprentice kunnen de leerlingen al hun lesmaterialen vinden en o.a. opdrachten digitaal op inleveren. We kunnen hier met behulp van projecten overzichtelijk vakoverstijgend werken en maatwerk bieden voor onze leerlingen. Waarbij Magister het administratiesysteem is (denk aan: cijfers, afwezigheid, etc.), is Apprentice een werkomgeving.

Afwezigheid

Afwezigheid melden

Als een leerling door ziekte niet naar school kan komen, kun je dit als ouder/verzorger tussen 08.00 en 09.00 telefonisch doorgeven via de absentielijn. De volgende dag hoeft deze melding niet opnieuw gedaan te worden. Als een leerling ziek naar huis gaat, meldt hij/zij zich bij de Pitstop. Er wordt dan telefonisch contact opgenomen met thuis.

Verlof wegens bijzondere omstandigheden

Verlof wegens bijzondere omstandigheden kan worden aangevraagd via het aanvraagformulier 'vakantie en verlof' op de website. Het ingevulde formulier lever je in bij de Pitstop of via info@panoralyceum.nl

Absentielijn: 0314 727 111

Panora Lyceum
locatie Holterweg

Holterweg 121
7001 EK Doetinchem

Panora Lyceum
locatie Bizetlaan

Bizetlaan 86
7002 LZ Doetinchem

p a n o r a
L Y C E U M

Contactgegevens

E-mail: info@panoralyceum.nl
Telefoon: 0314 727 100
Absentielijn: 0314 727 111

[/panoralyceum](#)
www.panoralyceum.nl